

RAPORT
Warszawa, październik 2021

Największe pozytywy edukacji zdalnej w czasie pandemii COVID-19

Grzegorz Cątek

UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

CENTRUM
WSPÓLPRACY
IDIALOGU

EDUKACJA ZDALNA

W czasie pandemii COVID-19 w systemie edukacji można wyróżnić kilka okresów:

- ◆ od 11 marca 2020 do 24 marca 2020 – okres zawieszenia pracy w publicznych i niepublicznych jednostkach systemu oświaty;
- ◆ od 25 marca 2020 do 26 czerwca 2020 (czyli do końca roku szkolnego 2019/2020) – **I okres** nauczania zdalnego;
- ◆ od 1 września 2020 (czyli od początku roku szkolnego 2020/2021) do 3 stycznia 2021 – **II okres** nauczania zdalnego;
- ◆ od 18 stycznia 2021 do 30 maja 2021 – **III okres** nauczania zdalnego.

CELE

Celem prowadzonych badań było poznanie opinii rodziców uczniów na temat nauczania zdalnego w czasie pandemii COVID-19, w szczególności na temat form edukacji zdalnej, problemów z nią związanych oraz jej dobrych stron.

METODOLOGIA

Badania zostały przeprowadzone wśród rodziców dzieci w wieku szkolnym, z wykorzystaniem ankiety internetowej (technika CAWI), w której oprócz pytań zamkniętych znalazło się miejsce na swobodną wypowiedź badanego. Przeprowadzone zostały cztery badania według tego samego kwestionariusza:

Badanie 1 „Rodzice o miesiącu zdalnej szkoły”

- ◆ termin realizacji: 24–27.04.2020;
- ◆ liczba badanych (N): 8250;
- ◆ liczba wypowiedzi swobodnych: 2530.

Badanie 2 „Rodzice o zdalnej edukacji – przed nowym rokiem szkolnym”

- ◆ termin realizacji: 27–31.08.2020;
- ◆ liczba badanych (N): 2880;
- ◆ liczba wypowiedzi swobodnych: 681.

Badanie 3 „Rodzice o zdalnej szkole – jesień 2020”

- ◆ termin realizacji: 27.11–1.12.2020;
- ◆ liczba badanych (N): 4003;
- ◆ liczba wypowiedzi swobodnych: 1134.

Badanie 4 „Rodzice o zdalnej szkole na koniec roku szkolnego 2020/2021”

- ◆ termin realizacji: 19–25.06.2021;
- ◆ liczba badanych (N): 5012;
- ◆ liczba wypowiedzi swobodnych: 1462.

POZYTYWY EDUKACJI ZDALNEJ

Badanie po zakończeniu edukacji zdalnej (czerwiec 2021).

- ◆ **62%**
Tęsknota dziecka za kontaktem z rówieśnikami „na żywo”.
- ◆ **61%**
Tęsknota dziecka za „normalną” szkołą.
- ◆ **49%**
Zwiększenie biegłości dziecka w obsłudze komputera (np. szybsze pisanie, poznanie nowych programów, zaawansowanych funkcji);
- ◆ **37%**
Mniejszy stres dziecka związany z nauką.
- ◆ **34%**
Nauka przez dziecko samodzielnej pracy.
- ◆ **34%**
Szersze wykorzystanie przez nauczycieli nowych technologii do nauczania.
- ◆ **28%**
Odkrycie nowych, ciekawych źródeł internetowych (np. wirtualne muzea, wideolekcje).

POZYTYWY EDUKACJI ZDALNEJ DOT. RODZICÓW

Ze swobodnych wypowiedzi rodziców wynikają dwa główne plusy edukacji zdalnej:

1. rodzice (zwłaszcza w pierwszym okresie) poświęcali swoim dzieciom zdecydowanie więcej czasu (głównie na pomoc w nauce);
2. rodzice lepiej poznali współczesną szkołę i szkolną codzienność swoich dzieci. Dotyczy to takich kwestii, jak:
 - ◆ fachowość nauczycieli, ich umiejętności dydaktyczne i techniczne związane z nauką zdalną;
 - ◆ duże obciążenia czasowe dziecka związane z nauką;
 - ◆ program szkolny – czyli czego się uczą dzieci.

Wypowiedzi rodziców:

*Teraz do mnie dotarło, ile zbędnych rzeczy uczą się w szkole.
Jest to wtłaczanie do głowy wiedzy encyklopedycznej.
Myślenie, dedukowanie zostało wyeliminowane.
Zdalne nauczanie uświadomiło mi, że system edukacji służy raczej
programowaniu, a nie kształceniu wolnych i myślących ludzi.*

*Program jest zupełnie niezyciowy i bez sensu, co jest od dawna wiadome,
ale teraz tym bardziej obnażone. Wirus, Biebrzański Park Narodowy
płonie, ekstremalna susza, a moje 11-letnie dziecko uczy się o uprawach
na Węgrzech w Danii czy Francji, cyklu rozwoju sosny, a nie wie,
jak sosna wygląda.*

*Moja podstawowa refleksja:
obecny system edukacji (nie tylko w czasie pandemii) jest ARCHAICZNY.
W szkole niszczy się to, co w dzieciach naturalne: ciekawość, energia,
chęć poznawania świata. Szkoła uczy wyścigu szczurów, nie pozwala
wyrażać emocji i ocenia (dobry uczeń, słaby uczeń).
A gdzie są zainteresowania dzieci?
Gdzie wsparcie ich rozwoju emocjonalnego? Gdzie nauka empatii?
Gdzie przestrzeń dla ich naturalnej energii?
Nie ma. Jest TRESURA. Niestety.*

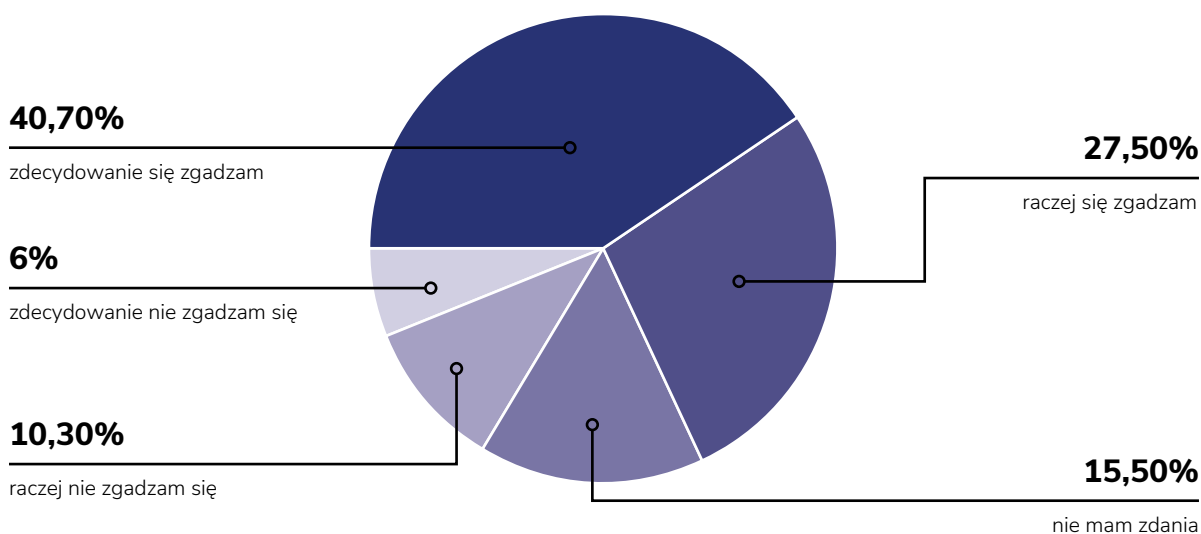

PODSTAWY PROGRAMOWE

W każdym z badań rodzice mogli określić, czy zgadzają się ze stwierdzeniem, że podstawy programowe powinny być „odchudzone” - musi być w nich mniej treści do opanowania przez uczniów. Przez cały okres edukacji zdalnej około trzy czwarte z nich zgadza się z tym.

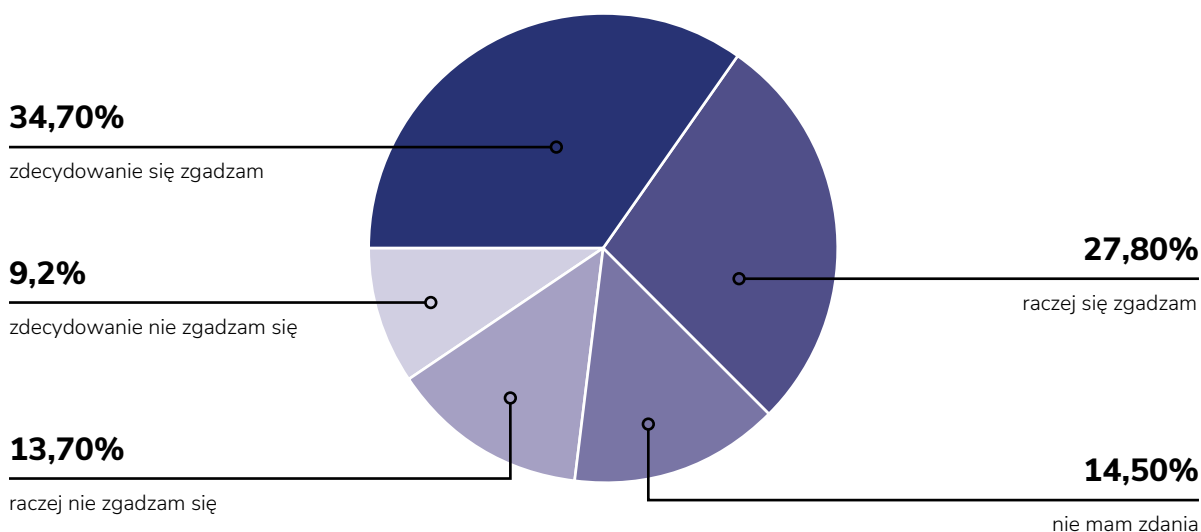
Badanie wiosna 2020

Podstawy programowe (czyli to, czego uczniowie mają się nauczyć) powinny być „odchudzone” - musi być w nich mniej treści do opanowania przez uczniów.

Badanie jesień 2020

Podstawy programowe (czyli to, czego uczniowie mają się nauczyć) powinny być „odchudzone” - musi być w nich mniej treści do opanowania przez uczniów.

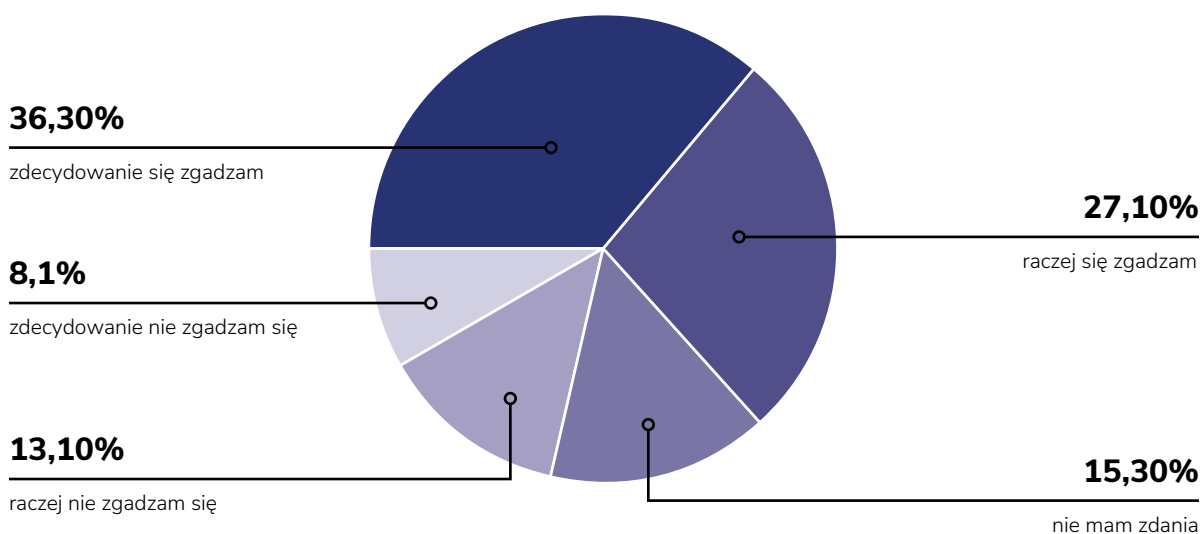

PODSTAWY PROGRAMOWE

W każdym z badań rodzice mogli określić, czy zgadzają się ze stwierdzeniem, że podstawy programowe powinny być „odchudzone” - musi być w nich mniej treści do opanowania przez uczniów. Przez cały okres edukacji zdalnej około trzy czwarte z nich zgadza się z tym.

Badanie wiosna 2021

Podstawy programowe (czyli to, czego uczniowie mają się nauczyć) powinny być „odchudzone” - musi być w nich mniej treści do opanowania przez uczniów.

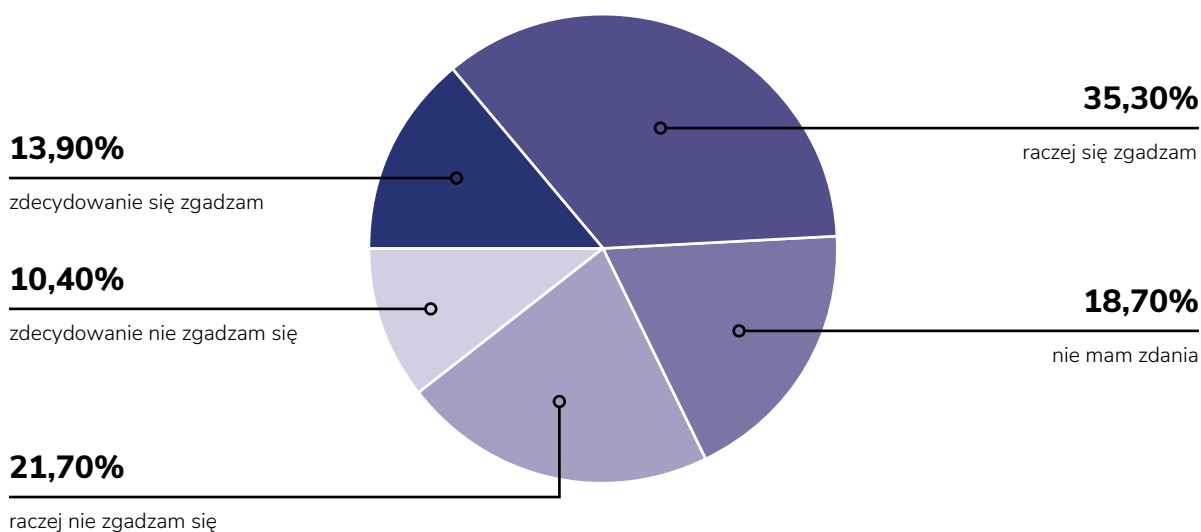

RODZICE O NAUCZYCIELACH

W każdym z przeprowadzonych badań rodzice mogli odnieść się do stwierdzenia, czy nauczyciele ich dzieci sprawdzili się w zdalnym nauczaniu. Mimo generalnie złej opinii na temat tej formy edukacji, ocena pracy nauczycieli przez cały czas była dobra. Docenienie wysiłków nauczycieli to pozytywny efekt edukacji zdalnej.

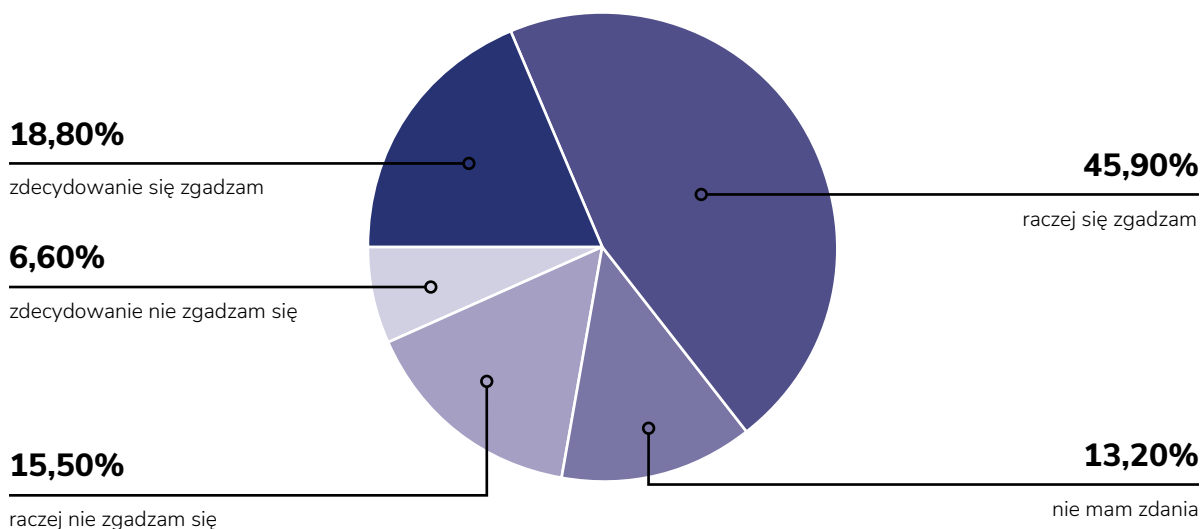
Badanie wiosna 2020

Generalnie nauczyciele mojego dziecka / moich dzieci sprawdzili się w nauczaniu zdalnym w czasie pandemii.

Badanie jesień 2020

Generalnie nauczyciele mojego dziecka / moich dzieci sprawdzili się w nauczaniu zdalnym w czasie pandemii.

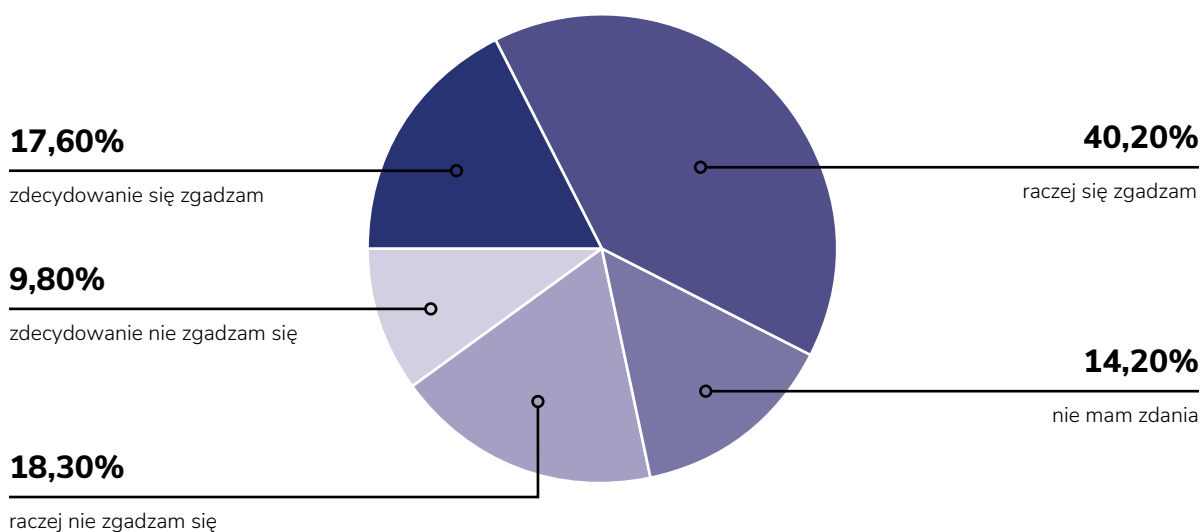

RODZICE O NAUCZYCIELACH

W każdym z przeprowadzonych badań rodzice mogli odnieść się do stwierdzenia, czy nauczyciele ich dzieci sprawdzili się w zdalnym nauczaniu. Mimo generalnie złej opinii na temat tej formy edukacji, ocena pracy nauczycieli przez cały czas była dobra. Docenienie wysiłków nauczycieli to pozytywny efekt edukacji zdalnej.

Badanie wiosna 2021

Generalnie nauczyciele mojego dziecka / moich dzieci sprawdzili się w nauczaniu zdalnym w czasie pandemii.

REALIZACJA BADAŃ I OPRACOWANIE WYNIKÓW

Grzegorz Całek
Instytut Stosowanych Nauk Społecznych UW

PRZECZYTAJ WIĘCEJ

Całek, G. (2021). Wyzwania edukacji zdalnej przed jakimi stoją dzieci – perspektywa rodziców. *Dziecko Krzywdzone. Teoria, badania, praktyka*, 20(2), 116–144.

Całek, G. (2021). Rodzice i nauczyciele o problemach pierwszych trzech miesięcy edukacji zdalnej. W: A. Mikołajczak, R. Chęciński (red.), *Wyzwania edukacyjne i psychologiczne okresu pandemii* (s. 10–28), Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu.

KONTAKT

**Grzegorz
Całek**

g.calek@uw.edu.pl

grzegorzcalek.pl

**Instytut Stosowanych
Nauk Społecznych
Uniwersytetu
Warszawskiego**

isns@isns.uw.edu.pl

isns.uw.edu.pl

facebook.com/ISNS.UW

**Centrum Współpracy
i Dialogu
Uniwersytetu
Warszawskiego**

kontakt@cwid.uw.edu.pl

cwid.uw.edu.pl

facebook.com/CWiDUW